

Nr 83.

Av herr **Rune**, *angående skyldighet för Stockholms stad att av inflytande nöjesskatt avstå viss andel till statsverket för att tillgodoföras verksamheten vid kungl. teatern.*

Nästlidet års riksdag antog i anledning av motion av herr Bengtsson i Norup en ny förordning om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm. Ut i denna nya förordning stadgades att för nöjestillställning anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som för teaterns verksamhet i huvudstaden stadigvarande begagnas, skulle uttagas särskild avgift enligt de grunder, som jämlikt förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar tillämpas beträffande andra nöjestillställningar av motsvarande slag i Stockholms stad. Vidare bestämdes ut i denna förordning, att influtna avgifter skulle användas för de kungl. teatrarnas verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Under spelåret 1922—1923 uppgick nöjesskatten för kungl. teatern (operan) till 77,526 kr. och för kungl. dramatiska teatern till 47,820 kr.

Genom denna ändring av sagda kungl. förordning erhålla de båda teatrarna således ett rätt avsevärt bidrag för sin verksamhet, och detta på ett sätt, som ur alla synpunkter måste anses särdeles lämpligt. Båda teatrarna äro emellertid helt visst i behov av ytterligare betydande bidrag från det allmännas sida och särskilt gäller detta om operan. Det är ju allmänt känt, att en opera, som vill hålla sig på en hög konstnärlig och kulturell nivå, har och måste hava så stora omkostnader, att det sällan eller aldrig kan beräknas att verksamheten kan ekonomiskt bära sig. Så har också hittills visat sig vara fallet med vår opera, vars uppehållande krävt mycket stora tillskott av medel, som i mera eller mindre grad äro att anse såsom allmänna.

Under de senaste tre åren har för operaverksamhetens uppehållande använts utom operans egna intäkter dels statsanslag till belopp av 150,000 kr. årligen och dels av lotterimedel och lån från reservfonden följande belopp: för spelåret 1920—1921 kr. 1,229,764:98, för spelåret 1921—1922 kr. 1,460,816:59 och för spelåret 1922—1923 kr. 1,507,834:72. Helt säkert hava dessa stora tillskott under dessa år till avsevärd del förorsakats av kristiden. Det är därför att hoppas, att verksamheten, då mera normala tider inträtt, icke skall vara i behov av så stora tillskott, men för att kunna hållas på hög konstnärlig nivå

krävas helt visst även i framtiden betydande bidrag. Och särskilt torde det vara av stor betydelse, om dessa bidrag kunde bliva av mera stadigvarande natur. I den mån operans ekonomi stärkes kan den även alltmer fylla den stora kulturella och konstnärliga uppgift den har för hela vårt land. Och vidare borde man kunna beräkna, att det för operan, om dess ekonomiska ställning bleve alltmer stabiliserad, skulle vara möjligt att något sänka biljettpriserna och därigenom bereda mera tillfällen för den stora allmänheten att även i bildningssyfte besöka operaföreställningarna. Då man söker utfundera, huru man i dessa svåra ekonomiska tider skulle kunna bereda operan den välbehöfliga fördelen av viss mera stadigvarande inkomst, synes det som om den enda utvägen vore att något ytterligare gå fram på den väg, som beträddes av 1923 års riksdag. Jag menar att enda möjligheten i detta avseende är att vidtaga ytterligare en ändring uti kungl. förordningen om nöjesskatt, vilken ändring skulle gå ut på att Stockholms stad skulle förpliktas att av inflytande nöjesskatt till statsverket redovisa ett belopp att tillgodoföras verksamheten vid kungl. operan. Detta belopp har jag tänkt mig till 25 procent av inflytande nöjesskatt, dock högst 400,000 kr. årligen. Då man först tager ett sådant förslag i övervägande, förefaller det som om detta alltför mycket vore att ställa Stockholms stad i en undantagsställning och att beröva staden dess rätt. I någon mån kan ju även denna anmärkning hava ett visst fog för sig, men då man tänker närmare på saken, finner man intet oegentligt i att stadga något sådant för Stockholms stad. Huvudstaden intager ju en särställning i detta liksom i flera andra avseenden, ity att den stora resandeström från hela landet, som besöker landets huvudstad med dess många teatrar och nöjeslokaler av alla slag, i avsevärd grad bidrager till den mycket stora nöjesskatt, som Stockholm tillgodonjuter. Under de fyra år, nöjesskatt fått uppbäras, har Stockholms stad i sådan skatt uppburit i jämna tusental räknat respektive 2,691,000 kr., 2,437,000 kr., 1,879,000 kr. och 1,761,000 kr., varav under sista året från de kungl. teatrarne ett sammanlagt belopp av 125,346 kr. Med kännedom om Stockholms stads finanser, torde man tryggt kunna våga det påståendet, att för den staden en minskning av nöjesskatt till belopp av 400,000 kr. icke skulle vara i någon avsevärd mån kännbar, och för övrigt borde det väl för Stockholms stad kännas helt naturligt att göra en pekuniär uppoffring för förmånen att inom stadens hank och stör äga en sådan institution, som en opera på hög konstnärlig ståndpunkt, och vilken institution av det allmänna åtnjuter understöd, som så betydligt överstiger vad staden genom föreliggande förslag skulle offra.

Den enda invändning som efter min mening kan göras mot den föreslagna anordningen skulle vara av principiell natur. Det föreslagna innebär ju verkligen en undantagslagstiftning och sådana böra ju i allmänhet undvikas, framför allt med hänsyn till deras konsekvenser. En sådan invändning synes mig emellertid i detta fall icke synnerligen tungt vägande. Operan står som konstinstitution fullkomligt enastående både med avseende på dess betydelse för landet och med hänsyn till behovet av understöd. Några mindre önskvärda konsekvenser av den föreslagna anordningen synas mig därför inte behöva befaras. Jag vill betona, att förslaget icke får fattas så, som om det vore meningen att därigenom

söka rikta ett angrepp mot kommunernas rätt att själva bestämma över användningen av dem tillkommande nöjesskatt. Och särskilt vill jag försäkra, att jag anser uteslutet att, om detta förslag vinner statsmakternas bifall, något som helst ingrepp i Stockholms stads rätt över nöjesskattemedlen vidare kan behöva eller få förekomma.

I fråga om avfattandet av det stadgande, genom vilket detta förslag skulle realiseras, hemställer jag, att vederbörande utskott måtte taga denna formella sak i övervägande.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag,

1:o) att riksdagen måtte besluta sådan ändring uti kungl. förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar att Stockholms stad förpliktas att av staden tillkommande nöjesskatt till statsverket årligen redovisa ett belopp motsvarande 25 procent av inflytande nöjesskatt, dock högst fyrahundratusen kronor för att tillgodoföras verksamheten vid kungl. teatern (operan) samt

2:o) att detta belopp skall användas för kungl. teaterns verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Stockholm den 19 januari 1924.

Axel Rune.

Uti motionen instämma:

<i>K. J. Ekman.</i>	<i>Jöns Pålsson.</i>	<i>Edw. Larson.</i>
<i>Isak Svensson.</i>	<i>Joh. Nilsson,</i> Malmö.	<i>Oscar Ericson.</i>
<i>N. A. Bondeson.</i>	<i>A. J. Bårg.</i>	<i>Erik Abrahamsson.</i>
<i>Knut Heyman.</i>	<i>Åke Ingeström.</i>	<i>Elof B. Andersson.</i>

Faint, illegible text in the upper left corner, possibly a header or introductory sentence.

Faint, illegible text in the middle left section, appearing as a list or series of short paragraphs.

Faint, illegible text in the lower left section, continuing the list or series of paragraphs.

Large block of extremely faint, illegible text occupying the right half of the page, likely the main body of the document.